

Ons pedagogisch handelen peutergroep Villa Bambi

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

September 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Joyce Coolen-Smit.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten we ons bij onze locatie op de volgende pedagogische doelen: We gaan in 2024 extra aandacht schenken aan het werken vanuit de VE uitgangspunten. Dit zal onder meer tot uiting komen in het opsplitsen van de groep tijdens tafelmomenten, het gebruiken van de dagritmekaarten, de taakverdeling en inrichting. Daarnaast gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 12,5 uur per jaar.

Hiernaast heeft onze coach 40 uur voor VE coaching beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer tien uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE bij peutergroep Villa Bambi

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkel. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie

hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud), reuzen en kabouters (groot en klein).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De absoluut beginners kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de peuters kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, atelier, voorleeshoek. In onze gymzaal kunnen de kinderen met de blokken bouwen, klimmen en glijden.
- De pop Puk speelt een belangrijke rol bij het VE-aanbod. Puk wordt gebruikt om het thema te introduceren, kinderen nieuwsgierig te maken naar de activiteiten en als extra vriendje in de groep.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Elk kind is van harte welkom bij Villa Bambi, we vinden het fijn als hij/zij er is en laten dit merken. We laten hem/haar ervaren dat je blij bent dat hij/zij er is door enthousiast te reageren op het kind. We geven het kind het gevoel dat hij/zij welkom is. We begroeten het kind, de ouders en eventuele broertjes of zusjes bij binnenkomst en zeggen gedag bij het weggaan.
- We hebben een positieve houding naar kinderen, ook bij conflicten. We geven positieve aandacht. We laten merken dat we (bepaald gedrag) waarderen: we benoemen dat het kind bijvoorbeeld heerlijk aan het spelen is.
- We tonen het kind ook in lichamelijk opzicht genegenheid zoals knuffelen, stoeien, aai over de bol, het kind op schoot nemen. Met baby's hebben we natuurlijk extra veel lichamelijk contact: knuffelen, masseren, op schoot of arm nemen.
- Kinderen die moeilijk kunnen wennen, mogen een tijd naast de pedagogisch medewerkers zitten.
- Als een kind huilt, troosten we het kind. We nemen het kind op schoot en het kind mag gebruik maken van een troostmiddel: een knuffel van thuis of iets dergelijks.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Wij begroeten 's morgens alle kinderen in de kring, samen zingen wij een lied en kijken we wie er wel en wie er niet aanwezig is.
- De kinderen vertellen wat zij hebben meegemaakt, wij luisteren dan naar elkaar. Zo weten wij wat hen bezig houdt en kunnen wij hierop inspelen.
- Veel peuters helpen graag met dagelijkse (huishoudelijke) taken, zoals met de afwas. Daarom ligt in de huishoek echt huishoudelijk materiaal (bijv. afwasteil met borstel).
- Als we zien dat de kinderen erg energiek zijn (schreeuwen en rennen), dan zorgen we dat de kring niet te lang duurt en gaan we daarna met de peuters die de beweging nodig hebben even buiten spelen of naar het gymlokaal.
- Als een kind aandacht vraagt, luisteren we serieus (gaan naar ze toe, zakken door de knieën, kijken het kind aan).
- We zijn alert op en gaan in op verbale en non-verbale initiatieven van kinderen.
- We sluiten aan bij en zijn gericht op de leefwereld en belevingswereld van kinderen. We hebben oog voor zaken die voor het kind belangrijk zijn.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We hebben een eigen knutselhoek waar kinderen zich creatief kunnen ontplooien. We stimuleren kinderen nieuwe materialen te gebruiken en helpen ze hier bij.
- We stimuleren kinderen zelf oplossingen te bedenken voor 'problemen' of 'conflicten', zoals: "ik wil met die auto spelen, maar hoe kom ik bij de plank waar die auto op staat?" Of: "Dat kind zit op de fiets waar ik ook op wil fietsen". In plaats van het probleem op te lossen, stimuleren we het kind een eigen oplossing te zoeken. Als het nodig is helpen we hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: "Lukt het niet? Tja, wat nu? Kun je het misschien ook op een andere manier proberen?".
- We vinden het belangrijk dat elk kind zichzelf kan zijn. We houden rekening met verschillen in karakter en temperament.
- Wij werken met een bepaald thema, maar als we merken dat de kinderen met hele andere dingen bezig zijn dan verlaten we voor even het thema en proberen we met activiteiten aan te sluiten bij de belevingswereld van de kinderen op dat moment.
- We maken gebruik van het KION kindvolgsysteem. De ontwikkeling van alle kinderen wordt hierin bijgehouden en op vaste momenten besproken met de ouders.
- Een groot deel van de dag kunnen kinderen zelf bepalen waarmee en met wie ze willen spelen. Veel materialen staan op kindhoogte en hebben een vaste plek, waardoor kinderen het materiaal zelf kunnen pakken. Kinderen die het lastig vinden om te kiezen, helpen we hierbij door hen te laten kiezen uit twee of drie mogelijkheden. Op bakken met materiaal staan afbeeldingen van wat erin zit zodat de kinderen zelfstandig kunnen kiezen wat ze willen gaan spelen.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Wij maken gebruik van de gymzaal in basisschool de Maaskei, wij gaan hier heen om lekker te klimmen en klauteren, glijden, blokken bouwen maar ook om concentratie oefeningen te doen. Wij zitten dan bijv. in een grote of kleine kring en zingen dan een lied waarin opdrachten zijn verwerkt.
- We hebben een uitdagende buitenruimte, die verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleert.
- Onze groepsruimte hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, atelier, voorleeshoek, terugtrekplek en ontdektafel.
- De hoeken zijn zo ingedeeld dat uw kind voldoende uitdaging kan vinden.
- Wij stimuleren kinderen hun grenzen op te zoeken, door ze bijvoorbeeld een moeilijker activiteit aan te bieden of met knutselen nieuw materiaal aan te bieden.
- 1 keer in de maand gaan wij naar groep 1 van de basisschool om samen met de peuters én de kleuters een activiteit te doen. Denk hierbij aan samen lezen en/of zingen.
- Elke maand spelen wij 1 keer samen met de kleuters, buiten op het schoolplein. Door dat wij samen activiteiten doen met de kleuters kunnen de peuters al spelende wijs wennen aan de overstap naar de basisschool.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Wij gebruiken Uk & Puk dagritme kaarten waarop de kinderen kunnen zien welke activiteit er gaat komen.
- We werken met een vaste ochtendindeling waardoor kinderen precies weten wat er gaat gebeuren.
- Bij peutergroep Villa Bambi beginnen wij de ochtend in de kring en zingen samen een begroetingslied. Na het lied gaan we kijken wat Puk mee heeft genomen in zijn rugtas.
- De overgangsmomenten worden zoveel mogelijk met een liedje (steeds hetzelfde) aangegeven.
- We vertellen de kinderen wat we doen en geven uitleg over onze handelingen.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Kinderen geven elkaar aandacht, bevestigen elkaar, tonen genegenheid voor elkaar en zorgen voor elkaar. We stimuleren dit gedrag door kinderen hiertoe uit te nodigen of de ruimte te geven. Zo kunnen kinderen elkaar troosten, bij het spel betrekken en elkaar helpen. Oudere kinderen vinden het erg leuk om de jongere kinderen te helpen. We spelen hierop in en geven kinderen hiervoor de ruimte.
- We stimuleren kinderen mee te doen aan gezamenlijke activiteiten, zoals kringspelletjes, knutselen, bewegingsspelletjes en buitenspelen. We zorgen ervoor dat kinderen betrokken zijn bij groepsmomenten, zoals samen aan tafel eten en drinken,
- Uit samenspel ontstaat vriendschap. We stimuleren dit door kinderen te laten ontdekken wie ze leuk vinden en geven hen de kans om ook samen iets te doen. Kinderen mogen bijvoorbeeld naast elkaar aan tafel zitten tijdens het eten of samen spelen in de huishoek. We vertellen ouders over het samenspel tussen kinderen en de vriendschap die ontstaat.
- We vinden het belangrijk dat kinderen leren conflicten zelf op te lossen. Conflicten zijn leermomenten. We vinden het belangrijk dat kinderen proberen zelf een oplossing te vinden voor hun conflict. Zo leren kinderen het meest en bevorderen we het zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Bij een conflict grijpen we niet meteen in, maar zijn zichtbaar voor de kinderen in de buurt. Als kinderen er niet zelf uitkomen, ondersteunen we bij het oplossen van kinderen. We leren ze hoe ze het zelf moeten oplossen: “Ik vind dat niet leuk”, “ik speelde daarmee, wil je het teruggeven”. We grijpen wel in bij conflicten waarbij kinderen elkaar pijn doen, als de situatie ongelijkwaardig is, als een jong kind voortdurend het spel van oudere kinderen verstoort of als de ervaring leert dat conflicten tussen bepaalde kinderen altijd escaleren. Als bepaalde situaties telkens tot een conflict leiden, veranderen we de situatie.
- We vinden het belangrijk dat ook de omgeving en materialen contacten tussen kinderen bevorderen. We creëren voor kinderen overzichtelijke en duidelijk afgebakende speelplekken waar een aantal kinderen samen kunnen spelen. We gebruiken materialen die uitlokken tot samenspel, zoals bijvoorbeeld blokken, autogarage en verkleedkleden. Van een aantal materialen hebben we meerdere exemplaren (poppen, auto's), waardoor we kinderen de kans geven elkaar na te doen, contact te maken en samen te spelen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Bij peutergroep Villa Bambi zijn er een aantal regels waar de peuters zich aan moeten houden. Zo maken wij bijvoorbeeld geen speelgoed kapot. Luisteren wij naar elkaar, wij duwen en schreeuwen niet. Rennen niet in het lokaal. Dit zijn een aantal van de regels die wij bij de peutergroep hanteren. Doordat kinderen elkaar hier op aanspreken, leren zij al spelenderwijs van elkaar.
- Peuters zijn in de leeftijd dat ze oog krijgen voor hun omgeving en de andere kinderen in de groep. Als een kind iets nog niet kan en dat valt op bij de andere peuters, dan benoemen we dit: "Bas is nog wat kleiner, hij gaat dat nog leren". Door dit op een positieve manier te benoemen, gaan de kinderen op een respectvolle manier naar elkaar kijken: "Kijk! Bas kan het al!".
- We leren kinderen "nee" te zeggen als ze iets niet willen. "Nee" betekent voor andere kinderen "stop". Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Ook leren we kinderen om positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Als een kind ons vertelt dat hij een ander kind lief vindt, suggereren we hem/haar dit ook zelf tegen dat kind te zeggen.
- We leren dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen in de groep, maar ook met materialen uit de natuur. Je breekt niet zomaar takken af of maakt planten kapot. Je spreekt een kind aan op zijn/haar gedrag als hij/zij bijv. een spin dood maakt.
- We leren kinderen dat je op elkaar moet wachten. Zo wachten we op elkaar met eten, totdat iedereen een boterham heeft. We trekken gezamenlijk de jassen aan en wachten tot iedereen klaar is om naar buiten te gaan.
- Als pedagogisch medewerker geven we het goede voorbeeld in gedragsregels en in omgangsvormen.
- We plannen regelmatig bezoeken naar Mookerhof. Dit is een verzorgingstehuis voor ouderen en is te vinden in dezelfde straat. Wij gaan naar de ouderen toe en samen voeren we een activiteit uit. Mooi om die verbinding tussen jong en oud te zien.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- In het belang van een goede begeleiding van het kind investeren we in een goed contact met ouders. Ook ouders moeten zich welkom voelen bij Villa Bambi. We begroeten niet alleen de kinderen bij binnenkomst maar ook ouders en broers/zussen.
- We vinden een eerlijke en open communicatie belangrijk. We stellen vragen en tonen interesse. We nemen gevoelens van ouders serieus. De mening van ouders wordt gerespecteerd en gewaardeerd. Tijdens het 10-minuten-gesprek geeft bijvoorbeeld de moeder van een van de kinderen aan dat ze graag zou zien dat we gaan starten met zindelijkheidstraining. Hierover maken we afspraken met de ouder.
- We vragen om feedback van ouders en proberen hier ook naar te handelen.
- We proberen alle ouders even te spreken bij het brengen of ophalen van hun kind.
- We overleggen met ouders als er iets niet goed gaat met hun kind of als een kind zich ziek voelt of koorts heeft.
- Bij het vieren van de verjaardag in de groep zijn de ouders van harte uitgenodigd.
- Ouders gaan mee met uitstapjes van de kinderen.
- We organiseren ouderavonden.
- Ouders krijgen naar aanleiding van een thema een activiteiten boek mee naar huis met tips en knutselactiviteiten.
- Ouders mogen een ochtend meedraaien om te ervaren wat hun kind bij ons doet. Dit verheldert hun beeld van hoe het er bij ons toegaat.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders. - Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het Ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Ouders worden soms uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van

een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.

- Bij elk thema krijgen ouders een thema-thuisboek met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Na iedere jaarlijkse registratie in het KION kindvolgsysteem of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsboekje in. Er is een overdrachtsgesprek tussen de pm, ouder en de leerkracht van school (warme overdracht plus). Hierbij bespreken we de ontwikkeling van het kind.

VE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waar naar toe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Wij werken samen met basisschool De Maaskei

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument (boekje overdracht school)voor warme overdracht plus. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen soepele overgang maken van de peuterspeelzaal naar de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- Een aantal keren per jaar werken we aan een gezamenlijk thema en hebben we gezamenlijke activiteiten voor peuters en kleuters.
- De oudste peuters doen soms mee met de kleuters.
- We hebben een gezamenlijke Bibliotheek op School.

VE en samenwerking met andere organisaties in de wijk

Wij werken samen met het consultatiebureau.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- We leren kinderen stap voor stap omgaan met situaties die zij spannend vinden, zoals van een glijbaan glijden, ergens vanaf springen of in een boom klimmen. Zo leren ze ook hun eigen grenzen kennen en verleggen.
- Wij zorgen ervoor dat kinderen zich veilig kunnen bewegen, In de gymzaal zorgen wij dat er matten liggen, kapot speelgoed wordt vervangen en buiten onderhouden wij de speelplaats. Wij doen er zoveel mogelijk aan om het veilig te maken voor de kinderen.
- We beschermen kinderen voor gevaar of onveilige situaties. Anderzijds geven we het de ruimte die hij/zij nodig heeft om te ontdekken en dus te leren.

Vierogenprincipe

Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.

Bij peutergroep Villa Bambi wordt er nauw samengewerkt op alle dagdelen met het kinderdagverblijf. Hierdoor is er altijd een tweede volwassene in het pand en kunnen medewerkers elkaar in principe altijd zien en/of horen. De uitwerking van het vierogen principe en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.

Achterwacht

In situaties dat er bij de peutergroep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Deze situatie zal in de praktijk vrijwel niet voorkomen. Is dit toch het geval dan zullen er op dat moment concrete afspraken worden gemaakt met de clustermanager.